

## Finansutskottets yttrande 2020/21:FiU2y

# Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2020

---

## Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet beslutade den 23 mars 2021 att anmoda övriga utskott att senast den 4 maj yttra sig över skrivelse 2020/21:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2020 i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde.

Finansutskottet yttrar sig över de riksdagsskrivelser som avser finansutskottets betänkanden. Finansutskottet anser att konstitutionsutskottet bör föreslå att riksdagen lägger skrivelsen till handlingarna.

# Utskottets överväganden

## Bakgrund

Regeringen ska enligt 9 kap. 8 § riksdagsordningen (RO) varje år i en skrivelse till riksdagen redovisa vilka åtgärder regeringen har vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till regeringen.

Skrivelse 2020/21:75 avser riksdagsskrivelser från 2020 och äldre riksdagsskrivelser som tidigare inte har rapporterats som slutbehandlade av regeringen. Sammanlagt uppgår antalet riksdagsskrivelser med anledning av finansutskottets betänkanden som redovisas i skrivelsen till 124 stycken. Nära hälften av dessa, 60 stycken, härrör från riksmötena 2019/20 och 2020/21 och den äldsta riksdagsskrivelsen som rapporteras är från riksmötet 2007/08.

Av de 124 riksdagsskrivelserna redovisas 86 som slutbehandlade och 38 som ej slutbehandlade. De vanligaste hänvisningarna till varför riksdagsskrivelser redovisas som slutbehandlade är att lagar utfärdats i enlighet med riksdagens beslut och att regleringsbrev beslutats med anledning av riksdagens beslut om ändringar i statens budget. Bland anledningarna för att redovisa riksdagsskrivelser som ej slutbehandlade finns att riksdagens budgetbeslut inte anses slutbehandlade förrän efter att årsredovisningen för staten lämnats till riksdagen i april varje år.

I det följande redovisas inledningsvis riksdagsskrivelser som avser extra ändringsbudgetar med anledning av coronaviruset (nr 1–7 nedan). Därefter redovisas övriga riksdagsskrivelser av intresse (nr 8–32).

### **Extra ändringsbudgetar med anledning av coronaviruset**

Huvudregeln är att regeringen vid högst två tillfällen får lämna en proposition med förslag till ändringar i statens budget för det löpande budgetåret. Endast om regeringen anser att det finns särskilda skäl får propositioner med förslag till ändringar i statens budget lämnas vid andra tillfällen (9 kap. 6 § RO). Under 2020 aktualiserades möjligheten till extra ändringsbudgetar i stor omfattning. I tolv betänkanden behandlade finansutskottet förslag om extra ändringsbudgetar med anledning av coronaviruset under 2020. Redovisningen i skrivelse 2020/21:75 av regeringens åtgärder när det gäller beslut om ändrade regleringsbrev, utfärdande av lagar och liknande föranleder inte någon närmare kommentar. I det följande redovisas regeringens åtgärder med anledning av de fyra tillkännagivanden som riksdagen gjorde på förslag av finansutskottet i samband med behandlingen av extra ändringsbudgetar samt några beslut om garantier.

### *1 Kreditgarantier för lån till företag med anledning av coronaviruset (garantier, slutbehandlade)*

Proposition 2019/20:142 Extra ändringsbudget för 2020 – Kreditgarantier för lån till företag med anledning av coronaviruset, betänkande 2019/20:FiU54.

Den 26 mars 2020 gav regeringen Riksgäldskontoret i uppdrag att vidta förberedande åtgärder för att under 2020 kunna ställa ut kreditgarantier om sammanlagt högst 100 000 000 000 kronor till kreditinstitut som bedriver verksamhet i Sverige för lån till i första hand små och medelstora företag, under förutsättning att riksdagen och Europeiska kommissionen godkände förslaget. Förslaget godkändes den 1 april 2020 av riksdagen och den 2 april av kommissionen. Regeringen förlängde den 24 september 2020 uppdraget fram t.o.m. den 31 december 2020. Punkten är slutbehandlad.

### *2 Om beskattning av förmåner för personal i vård- och omsorgsverksamhet under coronapandemin (tillkännagivande, slutbehandlat)*

Proposition 2019/20:166 Extra ändringsbudget för 2020 – Anpassningar av reglerna om stöd vid korttidsarbete och tillfälliga anstånd samt ett effektivare informationsutbyte inom Skatteverket m.m. med anledning av coronaviruset, betänkande 2019/20:FiU59 Om beskattning av förmåner för personal i vård- och omsorgsverksamhet under coronapandemin.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om att regeringen snarast möjligt bör återkomma till riksdagen med förslag om ändringar i lagstiftningen för att säkerställa att förmåner som lämnas efter den 31 mars och t.o.m. den 31 december 2020 i form av transport till och från arbetet och fria måltider i anslutning till arbetet för personal i vård- och omsorgsverksamhet undantas från beskattning (bet. 2019/20:FiU59 s. 9 f.). Den 3 november 2020 beslutade regeringen proposition Extra ändringsbudget för 2020 – Ytterligare medel till kommuner och regioner, ökad testning och andra merkostnader med anledning av coronaviruset samt ändrade regler för kostförmån i särskilda fall (prop. 2020/21:45). Regeringen föreslog i propositionen att det i inkomstskattelagen (1999:1229) skulle införas en skattefrihet för förmån av fri kost i vissa fall, men inte något undantag från beskattning av förmån i form av fri transport till och från arbetet för vård- och omsorgspersonal. Riksdagen beslutade den 25 november 2020 att anta förslaget (bet. 2020/21:FiU11, rskr. 2020/21:64). Punkten är slutbehandlad.

### *3 Avtal med Europeiska kommissionen och Europeiska investeringsbanken (bemyndiganden, slutbehandlade)*

Proposition 2019/20:181 Extra ändringsbudget för 2020 – Förstärkt stöd till välfärd och företag, insatser mot smittspridning och andra åtgärder med anledning av coronaviruset, betänkande 2019/20:FiU61.

Om ändringar i statens budget för 2020, a). Den 25 juni 2020 beslutade regeringen om ingående av avtal med Europeiska kommissionen om en garanti

för ett tillfälligt stöd för att minska risken för arbetslöshet till följd av utbrottet av covid-19.

Om ändringar i statens budget för 2020, c). Den 25 juni 2020 beslutade regeringen om ingående av deltagaravtal med Europeiska investeringsbanken och garantiavtal med banken och deltagande länder om en garantifond för stöd med anledning av utbrottet av covid-19.

Punkterna är slutbehandlade.

#### *4 Utvärdering av stöd till näringslivet (tillkännagivande, ej slutbehandlat)*

Proposition 2019/20:181 Extra ändringsbudget för 2020 – Förstärkt stöd till välfärd och företag, insatser mot smittspridning och andra åtgärder med anledning av coronaviruset, betänkande 2019/20:FiU61. Utvärdering av stöd till näringslivet.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen att regeringen skyndsamt och fortlöpande bör granska stödåtgärdernas sammanlagda påverkan på företagen och återkomma till riksdagen med förslag på åtgärder som särskilt stärker de enskilda näringsidkarnas möjligheter att överbrygga konsekvenserna av covid-19 (bet. 2019/20:FiU61 s. 20 f.). Regeringen har i propositionen Extra ändringsbudget för 2020 – Förlängda och förstärkta stöd och ersättningar med anledning av coronaviruset (prop. 2020/21:4) föreslagit att ett nytt ekonomiskt stöd till enskilda näringsidkare vars nettoomsättning minskat i större omfattning till följd av spridningen av covid-19 införs. Det nya stödet är en av de åtgärder som regeringen vidtagit i enlighet med riksdagens tillkännagivande. Regeringen beslutade den 17 december 2020 om regleringsbrev för Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser. I regleringsbrevet ges myndigheten i uppdrag att påbörja en strukturerad uppföljning och utvärdering av stödets sammanlagda effekter på företagen. Uppdraget ska slutredovisas till regeringen (Näringsdepartementet) senast den 31 december 2022. Delredovisningar ska lämnas till regeringen (Näringsdepartementet) senast den 1 juni 2021, den 31 december 2021 och den 1 juni 2022. Punkten är inte slutbehandlad.

#### *5 Arlandas framtid (tillkännagivande, ej slutbehandlat)*

Proposition 2019/20:187 Extra ändringsbudget för 2020 – Ersättning till riskgrupper, kapitalinsatser i statligt ägda företag och andra åtgärder med anledning av coronaviruset, betänkande 2019/20:FiU62. e) om Arlandas framtid.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om Arlandas framtid (bet. 2019/20:FiU62 s. 17). Ärendet bereds vidare. Punkten är inte slutbehandlad.

### *6 Kreditgarantier till flygföretag med anledning av coronaviruset (garantier, slutbehandlat)*

Proposition 2019/20:136 Extra ändringsbudget för 2020 – Kreditgarantier till flygföretag med anledning av coronaviruset, betänkande 2019/20:FiU52.

Regeringen har lämnat flera uppdrag till Riksgäldskontoret att förbereda och verkställa ett garantiprogram till förmån för svenska flygföretag. Det första uppdraget lämnades den 17 mars 2020. Ändringar och kompletteringar i uppdraget beslutades den 23 mars 2020, den 9 april 2020 samt den 27 april 2020. Ändringarna och kompletteringarna gjordes för att förtydliga de villkor Riksgäldskontoret ska tillämpa i garantigivningen samt för att anpassa villkoren till det tillfälliga regelverket för statliga stödåtgärder till stöd för ekonomin under det pågående utbrottet av covid-19 som meddelats av Europeiska kommissionen. Kommissionen beslutade den 11 april 2020 att garantiprogrammet var förenligt med regelverket för statligt stöd i EU-fördraget. Kommissionen lämnade den 24 april 2020 ett särskilt godkännande till en garanti om 1,5 miljarder kronor under garantiprogrammet till SAS AB. Riksgäldskontoret har även ställt ut en kreditgaranti för ett lån om 200 miljoner kronor till flygbolaget Braathens Regional Airways AB inom ramen för garantiprogrammet. Någon ytterligare garanti har inte beviljats under 2020. Skrivelsen är slutbehandlad.

### *7 Anståndsavgiften (tillkännagivande, slutbehandlat)*

Proposition 2019/20:132 Extra ändringsbudget för 2020 – Stöd vid korttidsarbete och andra åtgärder med anledning av coronaviruset, betänkande 2019/20:FiU51. Om lagstiftning som ligger till grund för ändringar i statens budget, b).

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om att regeringen skyndsamt bör återkomma till riksdagen med förslag om att sänka den sammantagna ränta som ska betalas vid anstånd med inbetalning av skatt (bet. 2019/20:FiU51 s. 9 f.). Efter regeringens förslag i propositionen Extra ändringsbudget för 2020 – Fler kraftfulla åtgärder med anledning av coronaviruset (prop. 2019/20:166) har anståndsavgiften sänkts, samtidigt som de sex första kalendermånaderna befriats från anståndsavgift. Punkten är slutbehandlad.

### **Riksdagsskrivelser med anledning av övriga betänkanden från finansutskottet**

I det följande redovisas riksdagsskrivelser med anledning av betänkanden från finansutskottet som inte har rört extra ändringsbudgetar med anledning av coronaviruset. Av de 23 tillkännagivanden som redovisas i skrivelsen är 6 slutbehandlade och 17 ej slutbehandlade. Vidare redovisas 7 andra riksdagsbeslut om garantier m.m., varav 3 är slutbehandlade och 4 ej slutbehandlade.

Redovisningen är kronologisk med den äldsta riksdagsskrivelsen, från riksmötet 2007/08, först.

### *8 Låneram för civila flygutvecklingsprojekt (låneram, ej slutbehandlat)*

Proposition 2007/08:1, Tilläggsbudget 2, bet. 2007/08:FiU11. Punkt 9 om låneram för civila flygutvecklingsprojekt.

Diskussioner har ägt rum sedan 2007 med Saab AB och Volvo Aero Corporation (Volvo Aero) om statlig delfinansiering för utveckling av eventuella ytterligare civila flygindustriprojekt med miljöinriktning, bl.a. inom ramen för Airbussamarbetet.

Regeringen gav den 3 juli 2008 Riksgäldskontoret i uppdrag att förhandla med Volvo Aero i syfte att uppnå förslag till ett avtal med företaget om delfinansiering av företagets utvecklingsinvesteringar i flygmotorprojektet Trent XWB. Riksgäldskontoret överlämnade i mars 2009 ett sådant förslag och den 18 januari 2010 anmälde regeringen ärendet till Europeiska kommissionen för prövning enligt unionsbestämmelserna om statsstöd. Sedan kommissionen godkänt förslaget gav regeringen den 3 mars 2011 Riksgäldskontoret i uppdrag att för statens del teckna avtal med Volvo Aero om Trent XWB.

Efter en ansökan från Volvo Aero gav regeringen den 26 maj 2011 Riksgäldskontoret i uppdrag att förhandla med Volvo Aero i syfte att uppnå förslag till ett avtal med företaget om delfinansiering av företagets utvecklingsinvesteringar i flygmotorprojektet Pratt & Whitney PW1100G, men Volvo Aero drog tillbaka sin ansökan.

När det gäller royaltylånet för flygmotorprojektet GENx angav Riksgäldskontoret i en skrivelse till regeringen daterad den 23 september 2011 att lånesumman bör återbetalas delvis. Anledningen var att Volvo Aero meddelat sin avsikt att ingå avtal med General Electric om förändringar i bolagens ansvarsfördelning i projektet. Europeiska kommissionen anförde i en skrivelse den 21 september 2011 att de föreslagna förändringarna är i linje med villkoren i kommissionens beslut. Regeringen gav Riksgäldskontoret i uppdrag att ingå tilläggsavtal med Volvo Aero i huvudsaklig överensstämmelse med innehållet i det förslag som Riksgäldskontoret överlämnade den 23 september 2011 när det gällde GENx. Volvo Aero återbetalde 103,6 miljoner kronor i slutet av oktober 2011. Volvo Aero uppgick hösten 2012 i den brittiska koncernen GKN Aerospace (GKN).

I maj 2018 skickade GKN en förfrågan till Riksgäldskontoret om att lösa avtalet om royaltylånet för GENx. I en skrivelse till regeringen daterad den 25 juni 2020 hemställde GKN om att regeringen skulle godta en ändring av avtalet om royaltylånet när det gällde storleken på den royalty som GKN kvartalsvis erlägger till Riksgäldskontoret. Fortsatta diskussioner förs med det berörda företaget. Ärendet bereds vidare. Punkten är inte slutbehandlad.

### *9 Svenska statens fortsatta ägande i SAS AB (bemyndigande, ej slutbehandlat)*

Proposition 2009/10:121, betänkande 2009/10:FiU35. Punkt 3 om svenska statens fortsatta ägande i SAS AB när det gäller a), b) och c).

Regeringen har bemyndigande att vid lämplig tidpunkt minska ägandet i SAS AB. Den 13 oktober 2016 sålde svenska staten 13,8 miljoner stamaktier i SAS AB för sammanlagt 213,9 miljoner kronor. Genom försäljningen minskade svenska statens ägarandel från ca 21,4 procent till ca 17,2 procent av stamaktierna. Försäljningen genomfördes tillsammans med norska staten. Tillsammans sålde staterna 23 miljoner stamaktier motsvarande ca 7 procent av det totala antalet stamaktier i SAS AB. Efter försäljningen ägde svenska staten 56,7 miljoner stamaktier i SAS AB. SAS AB genomförde under 2017 en företrädesemission där svenska staten inte tecknade aktier. Genom utspädning minskade därmed statens ägarandel till 14,8 procent av stamaktierna i bolaget. I juni 2020 bemyndigades regeringen att för statens räkning förvärva aktier eller andelar eller vidta andra liknande åtgärder som syftar till att rekapitalisera SAS AB med ett belopp om högst 5 miljarder kronor och inom denna ram öka statens röst och ägarandel i bolaget (prop. 2019/20:187, bet. 2019/20:FiU62, rskr. 2019/20:364). Efter det att rekapitaliseringen av SAS AB slutförts under hösten 2020 äger svenska staten 1 584 296 144 stamaktier vilket motsvarar ca 21,8 procent av totala antalet stamaktier i bolaget. Regeringens ambition är fortsatt att vid lämplig tidpunkt minska ägandet i SAS AB. Ärendet bereds vidare. Punkten är inte slutbehandlad.

### *10 Statens aktier i Saab Automobile Parts AB (bemyndigande, ej slutbehandlat)*

Proposition 2012/13:99 Vårändringsbudget för 2013, betänkande 2012/13:FiU21. Punkt 29 om bemyndigande för statens aktier i Saab Automobile Parts AB, punkt 30 om bemyndigande gällande likvid vid försäljning, punkt 31 om bemyndigande att avyttra tillgångar, punkt 32 om godkännande av kostnadsavräkningar och punkt 33 om bemyndigande att vidta övriga åtgärder vid försäljning.

Riksdagen har bemyndigat regeringen att helt eller delvis avyttra statens aktier i Saab Automobile Parts AB. Vid en extra bolagsstämma den 29 oktober 2013 beslutades att firmanamnet skulle ändras till Orio AB. Aktierna i Orio AB förvaltas av Regeringskansliet (Näringsdepartementet) tills en eventuell försäljning sker. Ärendet bereds vidare. Punkterna är inte slutbehandlade.

### *11 Uppföljning av förslaget om ändrade 3:12-regler (tillkännagivande, ej slutbehandlat)*

Proposition 2013/14:1 Utgiftsramar och beräkning av statsinkomsterna betänkande 2013/14:FiU1. Punkt 8 om uppföljning av förslaget om ändrade 3:12-regler.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen vad utskottet anför om en uppföljning av förslaget om ändrade 3:12-regler (bet. 2013/14:FiU1 s. 166). Förslaget planeras följas upp i samband med en översyn av 3:12-reglerna. Punkten är inte slutbehandlad.

### *12 Anskaffning av JAS 39E (godkännande, slutbehandlat)*

Proposition 2013/14:99, Vårändringsbudget för 2014, betänkande 2013/14:FiU21. Punkt 2 om godkännande av anskaffning av JAS 39E.

I vårändringsbudgeten för 2014 (prop. 2013/14:99, bet. 2013/14:FiU21, rskr. 2013/14:317) godkände riksdagen att anskaffningen av stridsflygssystemet JAS 39E även får omfatta nyproduktion av komponenter och flygplan. Bakgrunden till regeringens förslag var det starka internationella intresset för JAS 39 Gripen och motivet till utvidgningen av mandatet var att detta gör det möjligt att genomföra övergången från tidigare stridsflygssystem till JAS 39E på ett mer kostnadseffektivt sätt och samtidigt ytterligare gynna Försvarmaktens operativa förmåga genom att nyproducera vissa delsystem eller hela flygplan.

Regeringen bemyndigade den 23 november 2017 Försvarmakten att ingå avtal om utökad nyproduktion av komponenter som en följd av behovet att bibehålla en högre numerär av JAS 39C/D under ombeväpningsperioden till JAS 39E. Den 28 juni 2018 bemyndigade regeringen Försvarmakten att ingå ytterligare avtal i likhet med det som fattades 2017. Den 1 oktober 2020 bemyndigade regeringen Försvarmakten att ingå ytterligare ett avtal i likhet med de som fattades 2017 och 2018. Punkten är slutbehandlad.

### *13 En utredning om ett regelverk för säkerställande av valfrihet, mångfald och kvalitet i fråga om välfärdstjänster (tillkännagivande, ej slutbehandlat)*

Betänkande 2014/15:FiU32 En utredning om ett regelverk för säkerställande av valfrihet, mångfald och kvalitet i fråga om välfärdstjänster.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen vad utskottet anför om att regeringen ska låta utreda ett utvecklat och delvis nytt regelverk för säkerställande av valfrihet, mångfald och kvalitet vid utförande av välfärdstjänster (bet. 2014/15:FiU32 s. 6 f.). Den del av tillkännagivandet som avser spridning av verksamhetsrelaterad information ur ett brukarperspektiv hanteras inom ramen för de åtgärder som vidtas med anledning av den sakpolitiska överenskommelsen mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet. Regeringen kommer att arbeta för att säkerställa att alla aktörer inom välfärden oavsett driftsform har likvärdiga villkor.

Utredningen om vissa förenklade upphandlingsregler överlämnade den 14 juni 2018 sitt betänkande Möjligt, tillåtet och tillgängligt (SOU 2018:44). I betänkandet behandlas bl.a. frågor om ett förenklat regelverk för sådana upphandlingar som inte helt styrs av EU:s upphandlingsdirektiv. Betänkandet

har remitterats och Regeringskansliet bedömer att en lagrådsremiss kommer att kunna beslutas under våren 2021. Punkten är inte slutbehandlad.

#### *14 Riksbankens finansiella oberoende (tillkännagivande, ej slutbehandlat)*

Betänkande 2015/16:FiU41 Utvärdering av Riksbankens penningpolitik 2010–2015. Punkt 2 om Riksbankens finansiella oberoende.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om att regeringen snarast ska återkomma till riksdagen med förslag om Riksbankens finansiella oberoende med utgångspunkt från den s.k. Flamutredningens betänkande (SOU 2013:9) och remissynpunkterna på betänkandet (bet. 2015/16:FiU41 s. 37 f.). Den 12 oktober 2017 beslutade regeringen att ge Riksbankskommittén i uppdrag att – vid sidan av uppdraget i övrigt – ta fram förslag om Riksbankens finansiella oberoende och balansräkning (dir. 2017:100). Riksbankskommittén överlämnade i december 2019 slutbetänkandet En ny riksbankslag (SOU 2019:46) till regeringen. Lagförslagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2023. Betänkandet har remitterats och regeringen avser att besluta om lagrådsremiss och proposition under 2021. Punkten är inte slutbehandlad.

#### *15 Artillerisystemet Archer (bemyndigande, slutbehandlat)*

Proposition 2016/17:2 Höständringsbudget för 2016, betänkande 2016/17:FiU11. Om bemyndigande att (a) fatta beslut om att anskaffa ytterligare 24 stycken haubitspjäser av artillerisystemet Archer, (b) avyttra de pjäser enligt (a) som inte behövs utifrån de operativa kraven och (c) disponera högst 450 000 000 av inkomsterna från en försäljning enligt (b).

Regeringen bemyndigade, med förbehåll för riksdagens godkännande, den 22 september 2016 Försvarsmakten att anskaffa ytterligare 24 stycken artilleripjäser av typen Archer och att uppdra åt Försvarets materielverk att sälja 12 av dessa pjäser. Regeringen bemyndigade samma dag Försvarets materielverk att med behöriga myndigheter i Norge förhandla och ingå avtal om att avsluta Archer-samarbetet. Archer-samarbetet med Norge är avslutat. Försvarsberedningen föreslår i rapporten Värnkraft (Ds 2019:8) att samtliga 48 tillverkade pjäser av typ Archer anskaffas och förbandsätts. Regeringen redovisar i propositionen Totalförsvaret 2021–2025 (prop. 2020/21:30) att samtliga artilleripjäser av typ Archer bör organiseras i förband. Punkten är slutbehandlad.

#### *16 Redovisning av sysselsättningseffekter (tillkännagivande, ej slutbehandlat)*

Proposition 2016/17:100 Riktlinjer för den ekonomiska politiken, betänkande 2016/17:FiU20. Punkt 3 om redovisning av sysselsättningseffekter.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om att regeringen bör redovisa sysselsättningseffekter av de reformer som föreslås

och aviseras i budgetpropositionen (bet. 2016/17:FiU20 s. 81). Mot bakgrund av tillkännagivandet redovisades i budgetpropositionen för 2021 (prop. 2020/21:1 Förslag till statens budget, finansplan m.m. avsnitt 1.6), på samma sätt som i budgetpropositionen för 2020, en bedömning av riktningen på de långsiktiga effekterna på sysselsättning, arbetslöshet och arbetade timmar för de föreslagna och aviserade reformerna. Ärendet bereds vidare inom Regeringskansliet. Punkten är inte slutbehandlad.

### *17 Offentlig upphandling – små och medelstora företag (tillkännagivande, ej slutbehandlat)*

Offentlig upphandling, motioner från allmänna motionstiden 2017/18, betänkande 2017/18:FiU34. Punkt 3 om små och medelstora företag.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om att krav vid offentlig upphandling ska genomsyras av enkla, tydliga och likvärdiga villkor oavsett företagets storlek och företagsform (bet. 2017/18:FiU34 s. 14 f.) och därmed bifallit motion 2017/18:3412 yrkande 1. Utredningen om vissa förenklade upphandlingsregler (dir. 2017:69) överlämnade den 14 juni 2018 sitt betänkande Möjligt, tillåtet och tillgängligt (SOU 2018:44). I betänkandet behandlas bl.a. frågor om ett förenklat regelverk för sådana upphandlingar som inte helt styrs av EU:s upphandlingsdirektiv. Betänkandet har remitterats och Regeringskansliet bedömer att en lagrådsremiss kommer att kunna beslutas under våren 2021. Punkten är inte slutbehandlad.

### *18 Digitalisering och it i den statliga förvaltningen – öppna data (tillkännagivande, ej slutbehandlat)*

Statlig förvaltning och statistikfrågor, motioner från allmänna motionstiden 2017/18, betänkande 2017/18:FiU25. Punkt 2 om digitalisering och it i den statliga förvaltningen.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om att regeringen bör ge samtliga statliga myndigheter i uppdrag att arbeta strategiskt för att öka utbudet av och tillgängligheten till öppna data och se till att de statliga myndigheterna tillgängliggör offentliga handlingar i maskinavläsbart skick (bet. 2017/18:FiU25 s. 9 f.). Regeringen gav den 11 maj 2017 Statskontoret i uppdrag att utreda myndigheternas arbete med vidareutnyttjande av information samt hinder för vidareutnyttjande av öppna data från statliga myndigheter. Uppdraget redovisades den 1 mars 2018. Regeringen beslutade den 11 maj 2017 om bidrag till OECD, som organisationen skulle använda för att göra en djupgående översyn av Sveriges digitala förvaltning med fokus på öppna data. Översynen redovisades i oktober 2018. Vidare har regeringen i förordningen (2018:1486) med instruktion för Myndigheten för digital förvaltning gett myndigheten i uppgift att främja öppen och datadriven innovation samt tillgängliggörande av öppna data och vidareutnyttjande av handlingar från den offentliga förvaltningen.

Regeringen gav den 2 maj 2019 Myndigheten för digital förvaltning i uppdrag att öka den offentliga förvaltningens förmåga att tillgängliggöra öppna data samt bedriva öppen och datadriven innovation. Den 31 mars 2020 lämnade Myndigheten för digital förvaltning en delrapport med en handlingsplan för tillgängliggörande och vidareutnyttjande av öppna data.

Regeringen gav den 7 april 2020 Myndigheten för digital förvaltning i uppdrag att vara projektledare för Hack for Sweden, ett samverkansinitiativ mellan 45 myndigheter som syftar till att öka kunskapen om att vidareutnyttja offentliga data hos deltagarna och demonstrera värdet av tillgängliggörande och vidareutnyttjande av öppna data för behovsägarna. Regeringen har vidare i budgetpropositionen för 2021 (prop. 2020/21:1 utg.omr. 22 avsnitt 4.5.1) aviserat sin avsikt att under 2021 ta fram en strategisk inriktning för data, som bl.a. ska bidra till ett ökat utbud av och tillgänglighet till öppna data.

I juni 2019 antogs Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/1024 av den 20 juni 2019 om öppna data och vidareutnyttjande av information från den offentliga sektorn, som är en omarbetning av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/98/EG av den 17 november 2003 om vidareutnyttjande av information från den offentliga sektorn (PSI-direktivet). Den 2 maj 2019 beslutade regeringen att ge en särskild utredare i uppdrag att lämna de förslag som ett genomförande av det omarbetade direktivet ger anledning till (dir. 2019:20). Utredningen har antagit namnet Öppna data-utredningen. Utredningen överlämnade den 15 september 2020 delbetänkandet Innovation genom information (SOU 2020:55). Betänkandet har remissbehandlats. Regeringen planerar att överlämna en proposition till riksdagen under hösten 2021 med utredningens delbetänkande som grund.

Lantmäteriet har haft regeringens uppdrag att analysera budgetära konsekvenser av myndigheters tillgängliggörande av s.k. särskilt värdefulla datamängder samt de potentiella samhällsekonomiska nyttor som ett sådant tillgängliggörande kan ge, med anledning av kommande genomförandeakter inom öppna data-direktivet. Lantmäteriet slutrappporterade regeringsuppdraget den 8 juni 2020. Rapporten bereds vidare inom Regeringskansliet. Punkten är inte slutbehandlad.

### *19 Likvärdiga krav på privata och offentliga aktörer (tillkännagivande, ej slutbehandlat)*

Proposition 2017/18:158 Ökade tillståndskrav och särskilda regler för upphandling inom välfärden, betänkande 2017/18:FiU43. Punkt 2 om generell tillståndsplikt.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om att regeringen skyndsamt ska återkomma till riksdagen med kompletterande lagstiftning så att likvärdiga krav ställs på privata och offentliga aktörer (bet. 2017/18:FiU43 s. 24 f.) och har därmed bifallit motionerna 2017/18:4086 yrkandena 2 och 6 i denna del, 2017/18:4111 yrkande 1 och 2017/18:4119 yrkande 2. Den aktuella punkten hanteras inom ramen för de åtgärder som

vidtas med anledning av den sakpolitiska överenskommelsen mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet. Regeringen kommer att arbeta för att säkerställa att alla aktörer inom välfärden oavsett driftform har likvärdiga villkor. Regeringen avser att återkomma till riksdagen i budgetpropositionen för 2022. Punkten är inte slutbehandlad.

*20 Värna mångfalden genom att inte försvåra för mindre aktörer (tillkännagivande, ej slutbehandlat)*

Proposition 2017/18:158 Ökade tillståndskrav och särskilda regler för upphandling inom välfärden, betänkande 2017/18:FiU43. Punkt 4 om att värna mångfalden genom att inte försvåra för mindre aktörer.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om att regeringen ska återkomma till riksdagen med förslag som säkerställer att tillståndskrav samt ägar- och ledningsprövning inte medför otillbörliga hinder för att etablera sig och verka på välfärdsområdet, i synnerhet när det gäller små aktörers möjligheter – såsom kooperativ (bet. 2017/18:FiU43 s. 28 f.) – och har därmed delvis bifallit motionerna 2017/18:4111 yrkande 2 och 2017/18:4119 yrkande 3. Den aktuella punkten hanteras inom ramen för de åtgärder som vidtas med anledning av den sakpolitiska överenskommelsen mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet. Regeringen kommer att arbeta för att säkerställa att alla aktörer inom välfärden oavsett driftform har likvärdiga villkor. Inspektionen för vård och omsorg (IVO) har dessutom fått i uppdrag att analysera regelverket för tillståndsprövning. Uppdraget ska redovisas senast den 31 mars 2021. IVO lämnade även i december 2020 en rapport till regeringen där myndigheten utvärderar möjligheterna att förenkla ägar- och ledningsprövningen för tillståndspliktiga verksamheter inom omsorgen. Rapporten analyseras för närvarande inom Regeringskansliet. Punkten är inte slutbehandlad.

*21 Nationella kvalitetskrav för de verksamheter som bedrivs inom välfärdens områden (tillkännagivande, ej slutbehandlat)*

Proposition 2017/18:159 Tillstånd att ta emot offentlig finansiering inom socialtjänsten, assistansersättningen och skollagsreglerad verksamhet, betänkande 2017/18:FiU44. Punkt 2 om nationella kvalitetskrav m.m.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om att regeringen ska återkomma till riksdagen med förslag om att inrätta nationella kvalitetskrav för de verksamheter som bedrivs inom välfärdens områden (bet. 2017/18:FiU44 s. 17 f.) och har därmed bifallit motion 2017/18:4112 yrkande 2. Den aktuella punkten hanteras inom ramen för de åtgärder som vidtas med anledning av den sakpolitiska överenskommelsen mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet. Regeringen kommer att arbeta för att säkerställa att alla aktörer inom välfärden, oavsett driftform, har likvärdiga villkor. Regeringen gav den 22 december 2020 en utredare i uppdrag att föreslå en äldreomsorgslag som kompletterar socialtjänstlagen med särskilda

bestämmelser om vård och omsorg om äldre och som bl.a. innehåller bestämmelser om en nationell omsorgsplan (dir. 2020:142). Syftet är att långsiktigt stärka förutsättningarna för äldreomsorgen samt tydliggöra dess uppdrag och innehåll. Uppdraget ska redovisas senast den 30 juni 2022. Regeringen gav även den 27 februari 2020 Skolforskningsinstitutet, Skolinspektionen, Skolverket och Specialpedagogiska skolmyndigheten ett uppdrag om kvalitet och likvärdighet. Uppdraget redovisades i september 2020 (U2020/04709). I redovisningen ges förslag på delmål och indikatorer för uppföljning och analys av skolhuvudmännens verksamhet och resultaten av denna verksamhet. Förslagen omfattar nationella målsättningar, delmål, indikatorer och framgångsfaktorer. Dessa är tänkta att utgöra underlag för en framtida dialog mellan stat och huvudmän. Förslagen bereds för närvarande inom Regeringskansliet. Punkten är inte slutbehandlad.

### *22 Stärkta åtgärder mot penningtvätt (tillkännagivande, ej slutbehandlat)*

Betänkande 2018/19:FiU42 Stärkta åtgärder mot penningtvätt. Om stärkta åtgärder mot penningtvätt.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om att regeringen snarast ska utreda vilka ytterligare åtgärder som kan vidtas för att stärka arbetet mot penningtvätt (bet. 2018/19:FiU42 s. 9 f.). Den 7 november 2019 beslutade regeringen kommittédirektivet Stärkta åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (dir. 2019:80). Uppdraget ska enligt tilläggsdirektiv beslutade den 26 november 2020 (dir. 2020:122) redovisas senast den 31 maj 2021. Punkten är inte slutbehandlad.

### *23 Statens roll på betalningsmarknaden (tillkännagivande, slutbehandlat)*

Framställning 2018/19:RB3 Statens roll på betalningsmarknaden, betänkande 2018/19:FiU44. Om statens roll på betalningsmarknaden.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om att regeringen snarast ska tillsätta en utredning av digitaliseringens och den minskade kontantanvändningens konsekvenser för betalningsmarknaden och statens och den privata sektorns roller på denna marknad (bet. 2018/19:FiU44 s. 5 f.) och har därmed bifallit Riksbankens framställning 2018/19:RB3. Den 10 december 2020 beslutade regeringen kommittédirektivet Statens roll på betalningsmarknaden (dir. 2020:133). Uppdraget ska redovisas senast den 30 november 2022. Tillkännagivandet är därmed slutbehandlat.

### *24 Statistik över hushållens tillgångar och skulder (tillkännagivande, slutbehandlat)*

Framställning 2018/19:RB4, betänkande 2019/20:FiU8. Om statistik över hushållens tillgångar och skulder.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om att regeringen ska tillsätta en utredning om en ny statistik över hushållens tillgångar och skulder (bet. 2019/20:FiU8 s. 6 f.) och därmed bifallit riksdagens framställning 2018/19:RB4. Den 28 januari 2021 beslutade regeringen kommittédirektivet Utredning om statistik över hushållens tillgångar och skulder (dir 2021:4). Utredningen ska redovisa sitt betänkande senast den 30 juni 2022. Tillkännagivandet är slutbehandlat.

### *25 En ny reglering för tjänstepensionsföretag (fyra tillkännagivanden, slutbehandlade)*

Proposition 2018/19:158, betänkande 2019/20:FiU12.

Punkt 2 om solvens inklusive kapitalkrav. Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om solvens inklusive kapitalkrav (bet. 2019/20:FiU12 s. 8 f.).

Punkt 3 om information. Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om information (bet. 2019/20:FiU12 s. 8 f.).

Punkt 4 om egenföretagares försäkringar. Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om egenföretagares försäkringar (bet. 2019/20:FiU12 s. 8 f.).

Punkt 5 om tilläggsförsäkringar. Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om tilläggsförsäkringar (bet. 2019/20:FiU12 s. 8 f.).

Den 21 januari 2021 beslutade regeringen propositionen En översyn av regleringen för tjänstepensionsföretag (prop. 2020/21:82). I propositionen lämnar regeringen de lagförslag som bedöms vara nödvändiga för att tillgodose riksdagens fyra tillkännagivanden och anser att tillkännagivandena är slutbehandlade.

### *26 En effektivare flytträtt av försäkringssparande (tillkännagivande, ej slutbehandlat)*

Proposition 2018/19:124 En effektivare flytträtt av försäkringssparande, betänkande 2019/20:FiU14. Punkt 2 om ytterligare förändringar av avgiftsregler.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om att regeringen skyndsamt bör återkomma till riksdagen med ett lagförslag som tydligt skiljer fond- och depåförsäkringar från traditionella livförsäkringar när det gäller vilka avgifter som får tas ut vid flytt och återköp (bet. 2019/20:FiU14 s. 8 f.). I betänkandet anför (s. 13) att ett lagförslag om fond- och depåförsäkringar bör vara utformat enligt riktlinjer i fyra punkter. Den 14 oktober 2020 beslutade regeringen propositionen Avgifter vid återköp och flytt av fond- och depåförsäkringar (prop. 2020/21:33) som behandlar tillkännagivandet såvitt avser punkterna 1, 2 och 4 i finansutskottets riktlinjer. Riksdagen antog den 10 februari 2021 regeringens lagförslag (bet. 2020/21:FiU6, rskr 2020/21:188). Den 18 februari 2021 utfärdade regeringen lagen (2021:130) om ändring i försäkringsrörelselagen (2010:2043), som

träder i kraft den 1 april 2021. Den del av tillkännagivandet som avser punkt 3 i riktlinjerna bereds vidare i Regeringskansliet. Inriktningen är att regeringen ska hantera denna återstående fråga i propositionen Frågor om återköp och flytt av fond- och depåförsäkringar i september 2021. Punkten är inte slutbehandlad.

### *27 Amorteringskravet och andra frågor om makrotillsyn och hushållens skuldsättning (tillkännagivande, ej slutbehandlat)*

Skrivelse 2019/20:66 Redovisning av verksamheten i Internationella valutafonden 2019, betänkande 2019/20:FiU22. Punkt 3 om amorteringskravet och andra frågor om makrotillsyn och hushållens skuldsättning.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om att regeringen samlat bör utvärdera effekterna av makrotillsynsåtgärder och även återkomma med förslag till åtgärder för att underlätta för förstagångsköpare på bostadsmarknaden (bet. 2019/20:FiU22 s. 24 f.). Regeringen gav den 20 december 2020 Finansinspektionen i uppdrag att göra en samlad utvärdering av effekterna av vidtagna makrotillsynsåtgärder. Uppdraget ska redovisas senast den 30 juni 2021. Ärendet bereds vidare inom Regeringskansliet. Punkten är inte slutbehandlad.

### *28 Världlandsavtal med BIS (två tillkännagivanden, ej slutbehandlade)*

Framställning 2019/20:RB3 Ändring i riksbankslagen till stöd för samarbete med internationella organ, betänkande 2020/21:FiU7. Punkt 3 om världlandsavtal med BIS.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om att regeringen ska ingå ett världlandsavtal med Banken för internationell betalningsutjämning (BIS) till följd av att BIS etablerar ett innovationscentrum i Sverige (bet. 2020/21:FiU7 s. 7 f.) och har därmed bifallit Riksbankens framställning 2019/20:RB3 punkt 3. Regeringen avser att besluta om ett världlandsavtal under 2021.

Punkt 4 om ändring i lagen (1976:66) om immunitet och privilegier. Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om att regeringen ska återkomma till riksdagen med förslag om ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier till följd av att BIS etablerar ett innovationscentrum i Sverige (bet. 2020/21:FiU7 s. 7 f.) och har därmed bifallit Riksbankens framställning 2019/20:RB3 punkt 4. Regeringen avser att lämna en proposition till riksdagen under 2021. Punkterna är inte slutbehandlade.

*29 Särskild hänsyn till offentliga utvecklingskreditinstitut  
(tillkännagivande, ej slutbehandlat)*

Proposition 2020/21:36 Ändringar i regelverket om kapitaltäckning, betänkande 2020/21:FiU37. Punkt 3 om särskild hänsyn till offentliga utvecklingskreditinstitut.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om att regeringen noga bör följa upp hur den nya lagstiftningen fungerar för offentliga utvecklingsinstitut med beaktande av deras särskilda verksamhet, affärsmodell och ändamål med kreditgivningen (bet. 2020/21:FiU37 s. 20 f.) och har därmed delvis bifallit motion 2020/21:3751 yrkande 2. Regelverket om kapitaltäckning finns i EU:s tillsynsförordning och EU:s kapitaltäckningsdirektiv. Bestämmelserna om offentliga utvecklingsinstitut finns i förordningen och innebär att sådana institut undantas från bestämmelserna om bruttosoliditet. De aktuella bestämmelserna är fr.o.m. den 28 juni 2021 direkt tillämpliga i Sverige och det är i första hand upp till institutet att ta ställning till om det uppfyller villkoren för att behandlas som ett offentligt utvecklingsinstitut. Ärendet bereds vidare inom Regeringskansliet. Punkten är inte slutbehandlad.

*30 Översyn och analys av det kommunalekonomiska  
utjämningsystemet (tillkännagivande, ej slutbehandlat)*

Skrivelse 2020/21:28 Riksrevisionens rapport om tillväxthämmande incitament i den kommunala inkomstutjämnningen. Punkt 3 om översyn och analys av det kommunalekonomiska utjämningsystemet.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om att regeringen bör tillsätta en utredning som ser över hela det kommunalekonomiska utjämningsystemet med fokus på utveckling, tillväxt och likvärdig service i hela landet (bet. 2020/21:FiU15 s. 5 f.). Ärendet bereds inom Regeringskansliet. Punkten är inte slutbehandlad.

*31 Ett övergripande mål om att minska felaktiga utbetalningar från  
välfärdssystemen (mål, ej slutbehandlat)*

Proposition 2020/21:1 Utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning, betänkande 2020/21:FiU2. Punkt 1 om ett övergripande mål om att minska felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen.

Riksdagen har godkänt regeringens förslag till ett nytt övergripande mål om att minska felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen. Uppföljning av målet kommer i likhet med andra mål för utgiftsområden att ske i kommande budgetpropositioner. Punkten är inte slutbehandlad.

### *32 Sveriges genomförande av Agenda 2030 (ett mål som är slutbehandlat, ett tillkännagivande som inte är slutbehandlat)*

Proposition 2019/20:188 Sveriges genomförande av Agenda 2030, betänkande 2020/21:FiU28. Punkt 1 om Sveriges genomförande av Agenda 2030 Ett övergripande mål för Sveriges genomförande av Agenda 2030.

Riksdagen har godkänt det mål för Sveriges genomförande av Agenda 2030 som regeringen föreslog. Regeringen beslutade den 18 februari 2021 att skriva av ärendet i denna del. Punkten är slutbehandlad.

Punkt 2 om Uppföljning av Sveriges genomförande av Agenda 2030.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om att regeringen ska redovisa arbetet med Sveriges genomförande av Agenda 2030 vartannat år i en skrivelse till riksdagen (bet. 2020/21:FiU28 s. 16 f.). Ärendet bereds i Regeringskansliet. Punkten är inte slutbehandlad.

## Utskottets ställningstagande

Finansutskottet vill inledningsvis välkomna regeringens redovisning i skrivelse 2020/21:75. Redovisningen omfattar alla riksdagsskrivelser som överlämnats till regeringen under 2020 och de riksdagsskrivelser som överlämnats tidigare och som inte slutredovisats i tidigare skrivelser. Utskottet noterar dock att av de nio riksdagsskrivelser som avser riksmötena 2007/08–2015/16 kvarstår sju som ej slutredovisade.

Under 2020 beslutade riksdagen om tolv extra ändringsbudgetar med anledning av coronaviruset. Det är finansutskottet som bereder förslag om extra ändringsbudgetar. Även under 2021 har regeringen lämnat ett antal propositioner med extra ändringsbudgetar med anledning av coronaviruset. För finansutskottets del har de extra ändringsbudgetarna föranlett ett i stort sett ständigt pågående arbete där tidigare riksdagsbeslut löpande följs upp, ofta under snabba beredningsprocesser i utskottet. Uppföljningen av riksdagens budgetbeslut görs således kontinuerligt i utskottet.

Som anges i regeringens skrivelse (s. 3) är regeringens åtgärder med anledning av riksdagens tillkännagivanden till regeringen av särskilt intresse vid utvärderingen och uppföljningen av riksdagens beslut. Det finns också andra beslutsformer som förtjänar uppmärksamhet. Riksdagen beslutar t.ex. om lagar och anslag. Ett annat exempel är riksdagens bemyndiganden till regeringen om t.ex. möjligheten att ta upp lån eller ingå ekonomiska förpliktelser av olika slag. Av de nio riksdagsskrivelser inom finansutskottets område som avser riksmötena 2007/08–2015/16 avser fem stycken bemyndiganden av olika slag medan fyra avser tillkännagivanden. Utskottet konstaterar att regeringen i skrivelsen redovisar sina åtgärder med anledning av bemyndiganden. Utskottet välkomnar redovisningen, inte minst eftersom bemyndiganden ger regeringen rätt att vidta åtgärder – t.ex. att ikläda staten ekonomiska förpliktelser – som regeringen inte hade kunnat vidta utan

riksdagens beslut. Det finns således starka skäl att också i fortsättningen följa upp de bemyndiganden riksdagen ger regeringen.

Finansutskottet anser att konstitutionsutskottet bör föreslå att riksdagen lägger skrivelsen till handlingarna.

Stockholm den 29 april 2021

På finansutskottets vägnar

*Åsa Westlund*

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Åsa Westlund (S), Elisabeth Svantesson (M), Gunilla Carlsson (S), Edward Riedl (M), Oscar Sjöstedt (SD), Adnan Dibrani (S), Emil Källström (C), Ulla Andersson (V), Jan Ericson (M), Dennis Dioukarev (SD), Ingela Nylund Watz (S), Ingemar Nilsson (S), Mats Persson (L), Charlotte Quensel (SD), Karolina Skog (MP), Magdalena Schröder (M) och Robert Halef (KD).